

УДК 343.56:351.762

 DOI: <http://doi.org/10.5281/zenodo.5075683>
К.В. ПРОФАТИЛО,

аспірант Харківського національного університету внутрішніх справ,

 м. Харків, Україна; e-mail: ua.kh.kirill@gmail.com;

 ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8551-3849>

СУТНІСТЬ ТА МІСЦЕ КОМІСІЇ З РЕГУЛЮВАННЯ АЗАРТНИХ ІГОР ТА ЛОТЕРЕЙ У ДЕРЖАВНОМУ МЕХАНІЗМІ

K.V. PROFATILO,

Graduate Student, Kharkiv National University of Internal Affairs,

 Kharkiv, Ukraine; e-mail: ua.kh.kirill@gmail.com;

 ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8551-3849>

ESSENCE AND PLACE OF THE GAMBLING AND LOTTERIES REGULATION COMMISSION IN THE STATE MECHANISM

АНОТАЦІЇ (ABSTRACTS), КЛЮЧОВІ СЛОВА (KEY WORDS)

Постановка проблеми. Адміністративно-правовий статус Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей попри існуючі прогалини регулювання характеризується її специфічною сутністю, ознаками та положенням у державному механізмі. Наразі відсутнє науково-теоретичне обґрунтування та чітке нормативне визначення правової природи та ролі даного державного органу, яке водночас становить необхідну складову його раціональної організації та ефективною, узгодженою діяльністю. У зв'язку із цим існує необхідність аналізу сутності та місця Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі. **Метою** роботи є поглиблений аналіз сутності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, визначення особливостей та змісту її статусу, встановлення місця та ролі Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі, а також обґрунтування пріоритетних напрямків розвитку організації її діяльності. **Методи.** Для вирішення задач дослідження використано низку методів наукового пізнання, серед яких формально-юридичний, за яким визначено прогалини та недоліки правового регулювання статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей; системно-структурний – охарактеризовано ознаки та властивості Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як складової системи органів виконавчої влади та підсистеми центральних органів виконавчої влади; логіко-семантичний – розкрито сутність та відмінності державного управління та регулювання, публічного управління та адміністрування в контексті діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. **Результат.** Встановлено, що основними ознаками Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, що відображають її сутність і місце у державному механізмі, є: законодавче визначення власних особливостей організації та порядку діяльності, відмінних від базового статусу центральних органів виконавчої влади; структурованість і приналежність до системи органів виконавчої влади; організаційна та компетенційна відособленість, спрямування та координація діяльності урядом; здійснення публічного управління у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей шляхом реалізації відповідної державної політики; компетенція галузевого характеру з управлінських повноважень; утворення, призначення та звільнення голови та членів урядом, обмеженість строку їх повноважень; колегіальність, ресурсне забезпечення державою. **Висновки.** Обґрунтовано, що Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей – це колегіальний центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України, і який відповідно до чинного законодавства України наділений державно-владними управлінськими повноваженнями щодо реалізації державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей. Таке розуміння сутності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей складає основу її адміністративно-правового статусу, реально втілюючись в організації та діяльності. Місце та значення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі насамперед визначається тим, що вона, організаційно та функціонально належачи до системи центральних органів виконавчої влади й прямо підпорядковуючись уряду, є самостійним суб'єктом публічного управління у сфері економіки, відповідальним за державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей.

Ключові слова: статус; мета; комісія; регулювання; азартні ігри; лотереї; орган виконавчої влади

Problem statement. Specific nature, features, and position in the state mechanism characterize the administrative-legal status of the Gambling and Lotteries Regulation Commission, despite the existing gaps in regulation. Currently, there is no scientific and theoretical justification and a clear normative definition of the legal nature and role of this state body, which is both a necessary component of its rational organization and effective, coordinated activities. In this regard, there is a need to analyze the nature and place of the Gambling and Lotteries Regulation Commission in the state mechanism. The **purpose** of the work is an in-depth analysis of the essence of the Gambling and Lotteries Regulation Commission as a central executive body with a special status, determining the features and content of its status, establishing the place and role in the state mechanism, as well as substantiation of priority directions of development of the organization of its activity. **Methods.** To solve the problems of the research, several methods of scientific knowledge were used, including formal-legal ones, which identified gaps and shortcomings in the legal regulation of the status of the Gambling and Lotteries Regulation Commission. System-structural method – features and properties of the Gambling and Lotteries Regulation Commission as a component of the system of executive bodies and the subsystem of central executive bodies are characterized. Logical-semantic method – the essence and differences of state governance and regulation, public governance and administration in the context of the Gambling and Lotteries Regulation Commission are revealed. **Results.** It has been established that the main features of the Gambling and Lotteries Regulation Commission are: legislative definition of own features of the organization and procedure, different from the basic status of central executive bodies; structured and affiliation to the system of executive bodies; organizational and competence separation, direction and coordination of its activities by the government. Other features are the realization of public governance in the field of organization and conduct of gambling and lotteries by implementing the relevant state policy; branch competence on governance authorities; formation, appointment, and dismissal of its chairperson and members by the government, limited-term of their powers; collegiality, resource provision by the state. **Conclusions.** It is substantiated that the Gambling and Lotteries Regulation Commission is a collegial central executive body with a special status, whose activities are directed and coordinated by the Cabinet of Ministers of Ukraine, and which under current legislation is endowed with state-administrative powers to implement state policy in the field of organization and conduct of gambling and lotteries. This understanding of the essence of the Gambling and Lotteries Regulation Commission is the basis of its administrative-legal status, actually embodied in the organization and activities. The place of Gambling and Lotteries Regulation Commission in the state mechanism is determined by the fact that it, organizationally and functionally belonging to the system of central executive bodies and subordinate to the government, is an independent subject of public governance in the field of economics, being responsible for state regulation of organization and conduct of gambling and lotteries.

Key words: status; purpose; commission; regulation; gambling; lotteries; executive body

Постановка проблеми

Невід’ємною складовою розбудови України як сучасної демократичної правової держави та її європейської інтеграції є суттєве оновлення організації державного механізму та оптимізація відносин між його елементами. Потреба забезпечення державного регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей зумовила утворення в Україні наприкінці 2020 року Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як самостійного державного органу. Її адміністративно-правовий статус попри існуючі прогалини регулювання характеризується специфічною сутністю, ознаками та положенням Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі. Наразі відсутнє науково-теоретичне обґрунтування та чітке нормативне визначення правової природи та ролі даного державного органу водночас становить необхідну складову його раціональної організації та ефективної, узгодженої діяльності. Саме тому в контексті забезпечення подальшо-

го розвитку в Україні системи державного регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей нами й вбачаються актуальними питання сутності та місця Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі.

Зазначимо, що загальна проблематика сутності та місця у державному механізмі центральних органів виконавчої влади з спеціальним статусом, одним із яких і є Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей, раніше вже розглядалась низкою вчених. Зокрема, О.М. Синкова досліджувала загальну проблематику статусу органу виконавчої влади [1]; П.Д. Петренко – сутність виконавчої діяльності державних органів в сучасних умовах [2]; Д.В. Журавльов – поняття та характеристику центральних органів виконавчої влади України [3]; О.І. Лавренова та І.І. Людькова – особливості правового статусу центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом [4; 5]; О.В. Совгіря – перспективи вдосконалення змісту Закону України "Про центральні ор-

гани виконавчої влади" [6]. Разом із тим, дані наукові роботи побічно стосуються здебільшого лише окремих базових аспектів організації діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей та інших центральних органів виконавчої влади, комплексно не характеризуючи зміст і особливості її власного адміністративно-правового статусу як своєрідного органу державної влади. Відтак, питання адміністративно-правового статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей наразі все ще потребують подальшого висвітлення у науковій літературі.

Щодо особливостей організації державного регулювання азартних ігор та лотерей у зарубіжних країнах, то Роберт Джарвіс, Уеслі Кохран і Рональд Рихлак (Jarvis, Cochran and Rychlak, 2021) досліджували матеріали та проблеми ігрового та азартного права [7]; Рональд Павалко (Pavalko, 2004) – особливості державної політики щодо азартних ігор [8]; Девід Скузе (Skuse, 2021) – обов'язки уряду в контексті азартних ігор [9] тощо.

Ефективне державне регулювання діяльності у сфері азартних ігор та лотерей потребує поглибленого аналізу сутності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, визначення особливостей та змісту її статусу, встановлення місця та ролі Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі, а також обґрунтування пріоритетних напрямків розвитку організації її діяльності, що і є метою статті. Її новизна полягає у характеристиці правової природи та сутності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей на основі комплексного узагальнення її ознак і властивостей, що складає наукову основу подальшої інституалізації та удосконалення правового статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Завданнями статті є аналіз правового статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як державного органу, органу виконавчої влади, суб'єкта публічного управління та центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, а також її мети та місця у системі органів виконавчої влади.

Передусім, відмітимо, що характеристика сутності й місця Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей передбачає послідовне визначення її загальних і своєрідних ознак як органу виконавчої влади та центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом. Відповідна сутність Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей визначається не тільки і не стільки її

формально-правовим статусом, як його реальним змістовним наповненням.

Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей як орган виконавчої влади та суб'єкт публічного управління

В межах даного питання першочергово слід розкрити природу державної виконавчої влади, її взаємозв'язок і співвідношення з такими суміжними політико-правовими категоріями як "державне управління", "публічне адміністрування", "публічне управління" тощо. Як відомо, сутність виконавчої влади, як однієї з гілок єдиної державної влади, полягає у реалізації внутрішньої та зовнішньої політики держави, забезпеченні виконання законів й інших правових актів [10, с.73]. У енциклопедичній літературі виконавча влада визначається як сукупність повноважень та функцій з управління державою, а також система державних органів і посадових осіб, що їх здійснюють [11, с.386]. Саме тому органи виконавчої влади уособлюють первинні елементи апарату державного управління [1, с.61]. Відповідно до цього Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей, як орган виконавчої влади, здійснює управління державними та суспільними справами у сфері організації та проведення азартних ігор і в лотерейній сфері шляхом реалізації відповідної державної політики.

Отже, державно-владна діяльність Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей має безпосереднє відношення до правозастосування та державного управління у сфері економіки. Останнє в адміністративному праві зазвичай визначається як підзаконна виконавчо-розпорядча діяльність органів виконавчої влади (та деяких інших суб'єктів), що полягає в організуючому впливі на відповідні суспільні відносини. Зокрема В.Б. Авер'янов [12, с.13] розглядає державне управління як специфічний різновид державної діяльності щодо організації виконання правових актів і керівництва певними сферами суспільного життя. Існує й широкий підхід до розуміння державного управління як цілісної сфери діяльності усіх державних органів і способу реалізації державної влади [13, с.84–85], що водночас є надто загальним і не відображає своєрідність владної діяльності різних гілок державної влади.

Порівняно ж із державним управлінням, публічне управління слід розуміти як ширшу політико-правову категорію, що включає організуючий вплив на суспільні відносини не тільки з боку органів державної влади, а і, наприклад, з боку органів місцевого самоврядування. Як слушно

наголошує О.А. Задихайло, публічне управління забезпечує взаємодію між політичною системою, державним сектором та муніципальними структурами із залученням суспільства до контролю всіх органів публічної влади [14, с.45, 47]. В цьому контексті Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей, здійснюючи державну виконавчу владу, також може визначатись як суб'єкт публічного управління, що має важливе значення для усвідомлення її місця та ролі не тільки в дещо ізольованій системі державного управління, а загалом у системі публічного врядування в Україні. Об'єкти ж управлінської діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей не вирізняються суттєвою різноманітністю, основними з яких, наприклад, є оператори лотерей, організатори азартних ігор, гральні заклади, гравці та суб'єкти господарювання, які провадять діяльність у даних сферах.

Формою реалізації публічного управління виступає публічне адміністрування (хоча на думку Є.І. Таран воно є лише перехідним етапом між державним і публічним управлінням [15, с.35]), що втілюється у фаховій реалізації відповідних напрямків державної політики, виконанні урядових рішень, організації роботи управлінського апарату, наданні адміністративних послуг тощо. Іманентною властивістю такого публічного адміністрування виступає його демократичний характер, зокрема, як зазначає К.О. Колесникова, публічне адміністрування має на меті розвиток держави на засадах демократії з використанням ефективних новітніх управлінських методів, спрямованих на забезпечення громадян на рівні світових стандартів [16, с.44]. Таке розуміння публічного адміністрування дозволяє відносити до його суб'єктів і Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей. Колегіальність даного органу виконавчої влади, правовий характер його діяльності, можливість оскарження рішень, прозорість й одноманітність встановлюваних правил, взаємодія під час виконання покладених завдань з громадськими об'єднаннями, утворення як дорадчого органу Консультаційно-експертної ради загалом вказує на демократичний характер державно-владної діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей. Серед форм, здійснюваного нею публічного адміністрування, можна назвати видання нормативних актів з питань своєї компетенції, утворення територіальних управлінь і апарату, виконання функцій органу ліцензування відповідної господарської діяльності і та ін.

При цьому, маємо не погодитись із запропо-

нованим Є.І. Таран віднесенням державного управління до авторитарного виду управління, а публічного адміністрування до демократичного [15, с.35]. Державне управління дійсно є дещо вужчою правовою категорією, у фокусі якої насамперед державно-владний, організаційно-розпорядчий вплив на суспільні відносини. Проте залежно від форм і методів такого впливу управлінська діяльність держави може набувати або більш імперативний ("авторитарний"), або ж більш демократичний, суспільно орієнтований характер.

Правовий статус Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як органу виконавчої влади, передусім, втілюється у низці його базових ознак, пов'язаних з характером державно-владних повноважень і методами їх реалізації. При цьому, маємо не погодитись з віднесенням у літературі типових ознак державного органу (діяльність від імені держави, нормативна визначеність компетенції, державне фінансування тощо) до "найбільш суттєвих ознак органу виконавчої влади" [17, с.76–77; 18, с.207], що навпаки дещо ускладнює розуміння власної природи органів виконавчої влади. Тому, уникаючи дублювання ознак державного органу, можна виділити як основні ознаки органу виконавчої влади виконавчо-розпорядчий характер діяльності та керівництво сферою економіки, соціально-культурною та адміністративно-політичною сферами [17, с.76; 18, с.207, 208; 19, с.34; 20, с.23]. Разом із тим, дані ознаки сформульовані у надто абстрактному вигляді й потребують деталізації саме відносно Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Підзаконний і організуючий, виконавчо-розпорядчий характер є головною рисою повсякденної та оперативної управлінської діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей щодо реалізації державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор і в лотерейній сфері, що виступає одним із аспектів керівництва сферою економіки в Україні. Як відзначається у літературі, виконавча діяльність зводиться до оперативного, безпосереднього управління, пов'язаного з виконанням законів, а розпорядча діяльність виявляється у прийнятті загальнообов'язкових приписів, організації та контролі їх виконання [2, с.179; 21, с.16–17]. Отже, виходячи з завдань і повноважень Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей [22; 23], нею на виконання чинного законодавства та рішень уряду, а також в рамках організації роботи підпорядкованих органів здійснюється

правозастосування (організаційно-розпорядчі дії), самостійно ухвалюються обов'язкові до виконання (й забезпечені відповідними примусовими заходами) підзаконні нормативні акти та поточні управлінські рішення. Така виконавчо-розпорядча (втїлена у відносинах влади і підпорядкування) діяльність Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей визначає її призначення та загалом складає зміст здійснюваного нею публічного управління у сфері організації та проведення азартних ігор і в лотерейній сфері.

Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей, як і інші органи виконавчої влади, має відповідну адміністративну правосуб'єктність, будучи суб'єктом адміністративно-правових відносин. Водночас дана риса сама по собі не розкриває її природу саме як органу виконавчої влади. Адже здатність мати та реалізовувати відповідні права і обов'язки у сфері публічного управління також властива й іншим суб'єктам адміністративного права.

До ознак органів виконавчої влади також відносять, наприклад, особливий порядок їх формування органам вищого рівня, підпорядкованість та підконтрольність їм, організаційну та функціональну відособленість [19, с.34; 24, с.208–209; 25] тощо. Проте такі ознаки самі по собі ще не відображають своєрідну природу органів виконавчої влади й потребують деякого уточнення. Зокрема особливий порядок формування Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, як і інших центральних органів виконавчої влади, виявляється в її утворенні, призначенні (на конкурсних засадах) та звільненні голови та членів Кабінетом Міністрів України в межах його конституційних повноважень. Вказане зумовлює функціональну та організаційну інтегрованість Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей до очолюваної урядом системи органів виконавчої влади, відсутність прямого впливу на неї з боку парламенту та глави держави. У літературі також йдеться про визнання статусу кожного органу виконавчої влади Конституцією і законами України [24, с.208–209]. Щодо Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, то її статус як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом дійсно прямо передбачений частинами 4, 5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ, хоча насправді наявність подібного законодавчого згадування не є обов'язковою складовою процедури утворення органів виконавчої влади. Тим більше реальна сутність Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як центрального

органу виконавчої влади визначається не формальним визнанням її статусу, а особливостями організації, повноважень, форм і методів діяльності тощо.

Підпорядкованість і підконтрольність органам виконавчої влади вищого рівня відносно Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей виявляється насамперед у спрямуванні та координації її діяльності Кабінетом Міністрів України згідно ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ і п.1 Положення про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей від 23.09.2020 р. Перш за все, звертає увагу відсутність проміжної підпорядкованості даного центрального органу виконавчої влади відповідному міністерству, що підкреслює підвищену важливість компетенції Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей і спрощує організацію та управління її діяльністю, сприяючи цілеспрямованості, оперативності та узгодженості такої діяльності. Сутність зазначеного спрямування та координації виявляється насамперед в ієрархічності системи органів виконавчої влади, у формуванні урядом державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор і в лотерейній сфері, визначенні пріоритетних напрямів роботи Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, а також в організації та узгодженні її діяльності, контролі (зокрема скасуванні актів) Кабінетом Міністрів України. Вказане дозволяє говорити не лише про спрямування та координацію урядом діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, але й про її відповідальність та підпорядкованість Кабінету Міністрів України.

Форми та межі зазначеного спрямування та координації діяльності Кабінетом Міністрів України загалом визначаються обсягом його повноважень, не позбавляючи при цьому Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей відповідної організаційної та функціональної самостійності. Водночас це є властивістю не стільки органів виконавчої влади, а в цілому органів державної влади. Так чи інакше, щодо Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей можна екстраполювати визначення О.Г. Предместніковим [26] самостійності органів юстиції як органів виконавчої влади, зміст якої складає наявність конкретних управлінських повноважень і предметів відання, власної штатно-структурної організації та матеріально-фінансового забезпечення.

Зазначимо, що статус, організація та діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, як і інших органів виконавчої влади, ре-

гулюється переважно адміністративно-правовими нормами. Це обумовлено виконавчо-розпорядчим характером й опосередкованими ним формами та методами управлінської діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, а також її організаційною приналежністю до очолюваної урядом системи органів виконавчої влади. Як вище вже відзначалось, адміністративне законодавство щодо організації діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей складається не тільки з законодавчих, а і низки підзаконних актів. Вказане за відсутності офіційного тлумачення загалом не суперечить вимогам п.12 ч.1 ст.92 Конституції України [27], згідно яких організація і діяльність органів виконавчої влади визначається виключно законами України. На нашу думку, дана норма передбачає не стільки обов'язкове законодавче врегулювання організації діяльності кожного органу виконавчої влади, скільки наявність загальних законодавчих засад функціонування усіх органів виконавчої влади. Наприклад, в цьому контексті можна вказати базовий Закон України від 17.03.2011 р. № 3166–VI [28], що визначаючи одноманітну організацію діяльності центральних органів виконавчої влади, деталізується щодо конкретних з них вже на підзаконному рівні.

Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом

Адміністративно-правовий статус центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом насамперед зумовлюється роллю та місцем Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у системі органів виконавчої влади та підсистемі центральних органів виконавчої влади. Як свого часу відзначав В.Б. Авер'янов [29, с.47], "спеціальний статус" такого органу визначається особливостями його правового становища з питань утворення, функціонального призначення, взаємовідносин з іншими державними органами, відповідальності та підзвітності, призначення і звільнення керівників тощо. Тому характеристика природи центральних органів виконавчої влади, у тому числі зі спеціальним статусом, не має зводитись до перелічення базових ознак державного органу та органу виконавчої влади, що має місце в окремих наукових роботах [3, с.64; 30, с.49].

Чинне законодавство досить чітко розмежує правовий статус міністерств та інших центральних органів виконавчої влади. Так, згідно ч.2 ст.1 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI міністерства забезпечують формування

та реалізують державну політику у відповідних сферах, а інші центральні органи виконавчої влади виконують тільки "окремі функції з реалізації державної політики". Відповідно до цього Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей як центральний орган виконавчої влади самостійно не забезпечує формування державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей, а лише реалізує її та здійснює державне регулювання у даній сфері.

При цьому, маємо лише частково погодитись з обумовленістю особливостей спеціального статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей її завданнями і повноваженнями (ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–IX). Аналогічно О. Бріт [18, с.212] та І.І. Людькова [4, с.68] визначають "наявність особливих завдань та повноважень" як особливість центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом. Адже сьогодні дійсно можна говорити насамперед про своєрідні завдання (призначення) таких органів, тоді як їх повноваження, форми і методи виконавчо-розпорядчої діяльності загалом подібні до тих, що здійснюються іншими центральними органам виконавчої влади.

Компетенція Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей в цілому має галузевий (а не функціональний) характер, зосереджуючись на виконанні не суто якихось специфічних, а традиційних для центральних органів виконавчої влади функцій (видання нормативних актів, виконання ліцензування, ведення реєстрів, здійснення державного нагляду та ін.) у конкретній сфері – організації та проведення азартних ігор та лотерей.

За характером і обсягом своїх повноважень Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей може бути визначена як орган спеціальної компетенції, що відрізняє її від органів виконавчої влади загальної компетенції (Кабінет Міністрів України, місцеві державні адміністрації). Крім того, за функціональною спрямованістю керівників Д.В. Журавльов [3, с.64] поділяє органи виконавчої влади на органи з превалюванням політичних функцій і органи з превалюванням виконавчих функцій. Попри певну умовність такого поділу з огляду на неподільність політичних і виконавчих функцій органів виконавчої влади Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей належить до органів з превалюванням саме виконавчих функцій. Опосередковано це позначається і на статусі керівництва Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей та інших центральних органів виконавчої влади, що є

державними службовцями, при тому, що посади міністра та його заступників віднесені до політичних посад. Відзначимо й те, що за критерієм територіальної основи діяльності Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей, як і інші центральні органи виконавчої влади належить до загальнодержавних органів, чим відрізняється від місцевих органів виконавчої влади.

Передбачене ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ утворення на засадах колегіальності є наступною особливістю спеціального статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, тоді як міністерства діють виключно за принципом єдиноначальності (ч.2 ст.2 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI). Колегіальність даного центрального органу виконавчої влади сприяє ґрунтовній підготовці та розгляду питань його діяльності, виваженому та консенсусному прийняттю рішень, а також дещо знижує корупційні ризики.

Як істотну особливість спеціального статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей можна відзначити вище вже розглянуте безпосереднє спрямування та координацію її діяльності Кабінетом Міністрів України (ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ). Адже за загальним правилом діяльність центральних органів виконавчої влади спрямовується та координується урядом через відповідних міністрів (ч.2 ст.16 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI). Тому попри формально вищий статус міністерств вони прямо не впливають на організацію діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Означена особливість не є спільною рисою усіх центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом (хоча діяльність більшості з них також спрямовується та координується урядом), що водночас залишає відкритим питання критеріїв визначення їх ієрархічного положення у складі системи центральних органів виконавчої влади. При цьому, відсутність уніфікованого підходу до підпорядкування центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом (як і випадки недотримання вимог щодо підпорядкування "звичайних" центральних органів виконавчої влади відповідному міністру, а не самому уряду) виявляє необхідність удосконалення існуючої організації управління системою центральних органів виконавчої влади.

Як наголошує О.І. Лавренова, попри численні спроби побудови злагодженої системи центральних органів виконавчої влади й досі має місце фактична не розмежованість їх правового ста-

тусу, дублювання функцій та повноважень [5, с.115]. Зокрема профільний Закон України від 17.03.2011 р. № 3166–VI розгорнуто не регламентує ані зміст правового статусу центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, ані критерії їх виокремлення з числа усіх центральних органів виконавчої влади. Конституція України також не містить жодної згадки про центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом (хоча нею й передбачено існування Антимонопольного комітету України, Фонду державного майна України та Державного комітету телебачення і радіомовлення України). Проблема законодавчої неврегульованості критеріїв виділення центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом відзначалась вченими ще у 2011 році [6, с.7], проте і сьогодні не втрачає своєї актуальності, зокрема в контексті обґрунтованості надання подібного спеціального статусу.

Певною мірою тут можна погодитись з О. Брітом, що в основу виділення центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом насамперед покладається їх особлива компетенція, що водночас є і головною складовою їх правового статусу [18, с.211, 212]. Разом із тим, вказане не дозволяє виділяти Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей й інші центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом в окрему підсистему, адже кожен з них наділяється власними особливостями порівняно з загальним статусом центральних органів виконавчої влади.

Загальні засади Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI згідно його ч.4 ст.24 поширюються на центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом тільки, якщо законами України не визначені інші особливості організації та порядку їх діяльності. А згідно ч.8 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ взагалі будь-які нормативно-правові акти, що регулюють діяльність органів виконавчої влади, можуть застосовуватись до Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей лише з урахуванням особливостей, визначених цим Законом України. Такий підхід певною мірою ускладнює правозастосування й залишає остаточну невизначеність щодо того, які саме законодавчі положення стосуються Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей або іншого конкретного центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом. Крім того, у ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ взагалі дещо неточно згадується визначення особливос-

тей спеціального статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей "актами законодавства" (а не суто законами України). Наразі ж наявність особливих правил утворення та ліквідації певного центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, порядку призначення його керівництва, повноважень, засад підпорядкованості та взаємодії є не іманентною, а суто фактальною рисою такого державного органу.

Також зауважимо, що згідно ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–IX однією з особливостей спеціального статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей є "спеціальні засади" її діяльності. Водночас таке абстрактне формулювання даної особливості статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей не дозволяє достеменно визначити конкретний зміст означених спеціальних засад. Тому в цьому контексті коректнішим було би більш точно говорити про власні (відмінні від базового статусу центральних органів виконавчої влади) особливості організації діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей з подальшим розкриттям основних з них.

Концепцією адміністративної реформи в Україні, затвердженою Указом Президента України від 22.07.1998 р. № 810/98 [31], передбачалось, що центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом мають створюватись виключно окремими статусними законами України, які й визначатимуть їх повноваження та порядок діяльності. Сьогодні вже немає подібної особливості статусу центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, утворення та правове регулювання діяльності яких здійснюється не тільки законом, а й рішеннями Кабінету Міністрів України. Вказане підтверджується і прикладом утворення та організації діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 р. № 891 (хоча її статус як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом додатково гарантується ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–IX). З огляду на це маємо не погодитись з І. Людковою [4, с.68], що і сьогодні центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом "від самого початку свого заснування діє на підставі спеціального закону".

При цьому, згідно ч.2 ст.120 Конституції України, ч.2, 3 ст.3 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI, ч.7 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–IX організація, повноваження і порядок діяльності центральних органів

виконавчої влади визначаються законами України, а їх положення (без чіткого обмеження за предметом регулювання) затверджує Кабінет Міністрів України. Чинне Положення про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей від 23.09.2020 р. загалом розвиває та деталізує відповідні загальні законодавчі норми. Хоча, враховуючи індивідуальний (порівняно з іншими центральними органами виконавчої влади) статус Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, водночас залишається дещо суперечливим фактичне врегулювання даним Положенням, а не законом її повноважень, статусу керівництва та форм роботи. Вказане актуалізує більш розгорнуте законодавче закріплення організації, повноважень і порядку діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, що у подальшому також могло би розглядатись як особливість її спеціального статусу.

Організаційно-правовими формами центральних органів виконавчої влади згідно ч.1 ст.16 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI є "служба", "агентство", "інспекція", "комісія", що у той же час не пов'язано з реальними відмінностями їх правового статусу. Так само відсутні і однозначні критерії вибору тієї чи іншої форми (найменування) центрального органу виконавчої влади (зокрема законодавчо окреслено функціональне призначення тільки служб, агентств та інспекцій, але не комісій). Водночас утворення деяких центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом як "комітету" або "фонду" (Антимонопольний комітет України, Фонд державного майна України тощо) свідчить про непоширення вищевикладеного поділу на Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей. Це, так само як і відсутність прямого згадування у ч.1 ст.16 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом, не лише залишає прогалину в їх формально-правовому статусі, але й штучно відокремлює від єдиної системи центральних органів виконавчої влади.

У літературі як особливість центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом також вказується особливий порядок вирішення кадрових питань [5, с.116; 18, с.211]. Насправді йдеться про особливий порядок вирішення не загалом усіх кадрових питань, а лише питань призначення та звільнення керівництва центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом. Для кожного такого органу може бути встановлений власний порядок призначення та звільнення його керівників, а також спеціальні

вимоги до них.

Особливий порядок призначення та звільнення Голови та членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ прямо визначено як одну з особливостей її спеціального статусу. Так, згідно частин 2, 9 ст.7 даного Закону України Голова та члени Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей призначаються за результатами відкритого конкурсу та звільняються Кабінетом Міністрів України. Іншим аспектом цього є законодавча обмеженість строку повноважень керівництва Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей лише чотирирічним терміном і не більше ніж двома строками підряд, що забезпечує як достатню стабільність роботи даного органу, так і періодичну змінюваність його керівництва. Такий підхід загалом вбачається більш демократичним і виваженим порівняно з безстроковим призначенням керівників "звичайних" центральних органів виконавчої влади.

Ще однією особливістю центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом О.І. Лавренова називає "наявність спеціальних гарантій діяльності для їх членів" [5, с.118]. Разом із тим, у дійсності такі гарантії встановлені лише щодо окремих центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом (наприклад, Антимонопольного комітету України, Національного агентства з питань запобігання корупції) відповідно до характеру і змісту їх діяльності. У той же час наразі нами не вбачаються певні спеціальні гарантії діяльності членів Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Як особливість спеціального статусу Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей порівняно з іншими центральними органами виконавчої влади також слід зауважити наділення її повноваженнями видавати нормативні акти з питань своєї компетенції (п.2 ч.1 ст.8 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ, пп.1 п.4 Положення від 23.09.2020 р.). Натомість за загальним правилом центральні органи виконавчої влади в межах своїх повноважень може видавати лише накази організаційно-розпорядчого характеру (ч.1 ст.23 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI).

Мета діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей

Місце Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі безпосередньо пов'язане не тільки з її формально-правовим статусом як центрального органу виконавчої влади зі спеціальним статусом, а і з її при-

значенням, метою діяльності, що обумовлює реально здійснювані повноваження. Як вище вже відзначалось, ч.5 ст.6 Закону України від 14.07.2020 р. № 768–ІХ, п.1 Положення від 23.09.2020 р. визначає призначення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей як забезпечення державного регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей. Державне управління та державне регулювання є змістовно подібними, суміжними формами реалізації виконавчої влади, безпосередньо пов'язаними з забезпеченням виконання правових актів. У той же час, як наголошує М.П. Ткач, державне управління забезпечує першочергову реалізацію публічних інтересів, а державне регулювання – певний баланс публічних і приватних інтересів [32]. Разом із тим, і державне управління, і державне регулювання у відповідних сферах суспільних відносин у дійсності є не стільки метою (самоціллю), скільки певним інструментарієм, формою досягнення певних цілей у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей. Схожу позицію висловлює Д.В. Журавльов [3, с.62], на думку якого виконання законів становить скорше засіб, аніж мету чи призначення виконавчої влади.

Тому, зважаючи на загальне призначення центральних органів виконавчої влади ("виконання окремих функцій з реалізації державної політики" згідно ч.2 ст.1, ч.1 ст.16 Закону України від 17.03.2011 р. № 3166–VI), безпосередня мета діяльності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей узагальнено може бути сформульована як реалізація державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей. Саме на досягнення даних цілей Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей й здійснює відповідні заходи державного управління та регулювання. З огляду на це маємо не погодитись з існуючим підходом до визначення реалізації державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей не як мети, а лише як завдань Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей.

Безумовно, що вищенаведене так само не є кінцевою метою функціонування Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, діяльність якої також підпорядкована більш загальним завданням держави, зокрема щодо утвердження прав і свобод людини і громадянина, забезпечення національної безпеки та суспільного добробуту, розвитку економіки, забезпечення верховенства права, розбудови демократії та правової держави тощо. Викладене відповідає

загальній меті та призначенню виконавчої влади, яке О.М. Бандурка [33, с.12, 13] і С.Г. Стеценко [34, с.69] визначають як забезпечення реалізації та захисту прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина.

Висновки

1. Основними ознаками Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей, що відображають її сутність і місце у державному механізмі, є:

– адміністративно-правове регулювання статусу, законодавче визначення власних особливостей організації та порядку діяльності, відмінних від базового статусу центральних органів виконавчої влади;

– приналежність до системи органів виконавчої влади і системи центральних органів виконавчої влади, структурованість і взаємопов'язаність з ними;

– організаційна та компетенційна відособленість, спрямування та координація діяльності Кабінетом Міністрів України, відповідальність перед ним і підпорядкованість йому;

– здійснення від імені держави в інтересах громадянського суспільства на загальнодержавному рівні публічного управління у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей шляхом реалізації (але на формування) відповідної державної політики;

– компетенція галузевого характеру з державно-владних управлінських (виконавчо-розпорядчих) повноважень, що включає правозастосування, самостійне ухвалення юридично обов'язкових, забезпечених державним примусом підзаконних нормативних актів і управлінських рішень;

– утворення, призначення (на конкурсних засадах) та звільнення її голови та членів Кабіне-

том Міністрів України, обмеженість строку їх повноважень;

– колегіальність, комплектування на засадах постійності та професійності державними службовцями, ресурсне забезпечення державою.

2. Узагальнено Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей може бути визначена як колегіальний центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України, і який відповідно до чинного законодавства України наділений державно-владними управлінськими повноваженнями щодо реалізації державної політики у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей. Таке розуміння сутності Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей складає основу її адміністративно-правового статусу, реально втілюючись в організації та діяльності.

3. Місце та значення Комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі насамперед визначається тим, що вона, організаційно та функціонально належачи до системи центральних органів виконавчої влади й прямо підпорядковуючись уряду, є самостійним суб'єктом публічного управління у сфері економіки, відповідальним за державне регулювання діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерей.

Конфлікт інтересів

Автор заявляє про відсутність конфлікту інтересів.

Вираз вдячності

Дослідження виконано ініціативно без будь-якого фінансування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Синкова О. До питання правового статусу органу виконавчої влади. *Правничий часопис Донецького університету*. 2008. № 1. С. 60–65.
2. Петренко П. Д. Сутність виконавчої діяльності державних органів в сучасних умовах. *Правова держава*. 2016. Вип. 27. С. 176–182.
3. Журавльов Д. В. Поняття і загальна характеристика центральних органів виконавчої влади України. *Публічне право*. 2013. № 3. С. 61–67.
4. Людькова І. Щодо особливостей правового статусу центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. С. 67–71.
5. Лавренова О. Центральні органи виконавчої влади зі спеціальним статусом. *Підприємництво, господарство і право*. 2016. № 8. С. 115–119.
6. Совгиря О. Закон України "Про центральні органи виконавчої влади": перспективи вдосконалення змісту. *Юридичний вісник України*. 2011. № 17 (825).
7. Jarvis R. M., Cochran J. W., Rychlak R. J. *Gaming Law and Gambling Law: Cases, Materials, and Problems*. Durham, North Carolina: Carolina Academic Press, 2021. 945 p.
8. Pavalko R. M. Gambling and Public Policy. *Public Integrity*. 2004. Vol. 6. Iss. 4. P. 333–348. <http://doi.org/10.1080/10999922.2004.11051261>

9. Skuse D. Gambling and governmental responsibilities. *BJPsych International*. 2021. Vol. 18. Iss. 2. P. 29. <http://doi.org/10.1192/bji.2021.8>
10. Мельник Ю. В. Місцеві органи виконавчої влади в системі державних органів. *Юриспруденція: теорія і практика*. 2006. Вип. 6 (20). С. 71–75.
11. Юридична енциклопедія: в 6 т. / редкол.: Ю. С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. Київ: Укр. енцикл., 1998. Т. 1: А–Г. 672 с.
12. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Факт, 2003. 384 с.
13. Чиркин В. Е. Государственное и муниципальное управление: учебник. Москва: Юристъ, 2003. 320 с.
14. Задихайло О. А. Співвідношення понять "державне управління", "публічне управління" та "публічне адміністрування" в категоріальному апараті адміністративного права. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Сер.: Право*. 2020. Вип. 31. С. 43–48. <http://doi.org/10.34142/23121661.2020.31.04>
15. Таран Є. І. Співвідношення понять "державне управління", "публічне адміністрування" та "публічне управління" у трансформаційних процесах України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління*. 2020. Т. 31 (70). № 2. С. 33-37. <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/05>
16. Колесникова К. О. Співвідношення державного управління та публічного адміністрування у процесі суспільної трансформації. *Публічне управління: теорія та практика*. 2013. Вип. 3. С. 41-45.
17. Адміністративне право: підручник / за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гарашука, В. В. Зуй. Харків: Право, 2010. 624 с.
18. Бріт О. Центральні органи виконавчої влади із спеціальним статусом. *Актуальні проблеми держави і права*. 2005. Вип. 26. С. 206–213.
19. Артеменко І. А. Доктринальна основа визначення сутності органу виконавчої влади як суб'єкта адміністративно-процесуального права. *Право і Безпека*. 2014. № 3. С. 31–35.
20. Ковалів М. В., Стахура І. Б. Особливості адміністративно-правового статусу органів виконавчої влади. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки*. 2014. № 807. С. 22–26.
21. Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2003. 456 с.
22. Про державне регулювання діяльності щодо організації та проведення азартних ігор: Закон України від 14.07.2020 № 768–ІХ. *Офіційний вісник України*. 2020. № 66. Ст. 2129.
23. Про Комісію з регулювання азартних ігор та лотерей: Постанова Кабінету Міністрів України від 23.09.2020 № 891. *Офіційний вісник України*. 2020. № 79. Ст. 2558.
24. Адміністративне право України. Академічний курс: у 2 т.: підруч. / ред. кол.: В. Б. Авер'янов (голова). Т. 1. Загальна частина. Київ: Видавництво "Юридична думка", 2004. 584 с.
25. Чикурлій С. О. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.02. Київ, 2008. 214 с.
26. Предместніков О. Поняття та ознаки органів юстиції України як органів виконавчої влади. *Вісник Нац. акад. правових наук України*. 2015. № 3 (82). С. 97–106.
27. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
28. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166–VI. *Офіційний вісник України*. 2011. № 27. Ст. 1123.
29. Авер'янов В. Б. Центральні органи виконавчої влади в Україні: концептуальний підхід до класифікації в контексті адміністративної реформи в Україні. *Вісник Академії правових наук України*. 1999. № 1 (16). С. 42–50.
30. Цветков А. М. Порядок фінансування видатків на утримання центральних органів виконавчої влади України: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2003. 224 с.
31. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України від 22.07.1998 № 810/98. *Офіційний вісник України*. 1999. № 21. Ст. 943.
32. Ткач М. П. Державне регулювання і державне управління: співвідношення понять. *Підприємництво, господарство і право*. 2012. № 8. С. 110–113.
33. Бандурка О. М. Реформа системи органів виконавчої влади України. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2011. № 1. С. 12–17.
34. Стеценко С. Г. Виконавча влада та роль Конституції України в організації її діяльності. *Юридична наука і практика*. 2011. № 2. С. 67–72.

REFERENCES

1. Synkova, O. (2008). Do pytannya pravovoho statusu orhanu vykonavchoyi vlady [On the question of the legal status of the executive body]. *Pravnychyy chasopys Donetskoho universytetu*, (1), 60–65 (in Ukr.).
2. Petrenko, P. D. (2016). Sutnist vykonavchoyi diyalnosti derzhavnykh orhaniv v suchasnykh umovakh [The essence of executive activity of state bodies in modern conditions]. *Pravova derzhava*, (27), 176–182 (in Ukr.).
3. Zhuravlov, D. V. (2013). Ponyattya i zahalna kharakterystyka tsentral'nykh orhaniv vykonavchoyi vlady Ukrainy [The concept and general characteristics of the central executive bodies of Ukraine]. *Publichne pravo*, (3), 61–67 (in Ukr.).
4. Lyudkova, I. (2014). Shchodo osoblyvostey pravovoho statusu tsentralnykh orhaniv vykonavchoyi vlady zi spetsialnym statusom [Regarding the peculiarities of the legal status of central executive bodies with a special status]. *Yurydychnyy visnyk*, (6), 67–71 (in Ukr.).
5. Lavrenova, O. (2016). Tsentralni orhany vykonavchoyi vlady zi spetsialnym statusom [Central executive bodies with a special status]. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, (8), 115–119 (in Ukr.).
6. Sovhyrya, O. (2011). Zakon Ukrainy "Pro tsentralni orhany vykonavchoyi vlady": perspektyvy vdoskonalennya zmistu [Law of Ukraine "On Central Bodies of Executive Power": Prospects for Improving Content]. *Yurydychnyy visnyk Ukrainy*, 17(825) (in Ukr.).
7. Jarvis, R. M., Cochran, J. W., & Rychlak, R. J. (2021). *Gaming Law and Gambling Law: Cases, Materials, and Problems*. Durham, North Carolina: Carolina Academic Press, 945 p.
8. Pavalko, R. M. (2004). Gambling and Public Policy. *Public Integrity*, 6(4), 333–348.
<http://doi.org/10.1080/10999922.2004.11051261>
9. Skuse, D. (2021). Gambling and governmental responsibilities. *BJPsych International*, 18(2), 29.
<http://doi.org/10.1192/bji.2021.8>
10. Melnyk, YU. V. (2006). Mistsevi orhany vykonavchoyi vlady v systemi derzhavnykh orhaniv [Local executive bodies in the system of state bodies]. *Yurysprudentsiya: teoriya i praktyka*, 6(20), 71–75 (in Ukr.).
11. Shemshuchenko, YU. S. (Red.). (1998). *Yurydychna entsyklopediya: v 6 t.* [Legal encyclopedia: in 6 volumes]. Kyiv: Ukr. entsykl., T. 1: A–H (in Ukr.).
12. Averyanov, V. B. (Red.). (2003). *Derzhavne upravlinnya: problemy administratyvno-pravovoyi teorii ta praktyky* [Public administration: problems of administrative-legal theory and practice]. Kyiv: Fakt (in Ukr.).
13. Chirkin, V. Ye. (2003). *Gosudarstvennoye i munitsipalnoye upravleniye* [State and municipal administration]. Uchebnyk. Moskva: Yurist (in Russ.).
14. Zadykhaylo, O. A. (2020). Spivvidnoshennya ponyat "derzhavne upravlinnya", "publichne upravlinnya" ta "publichne administruvannya" v katehorialnomu aparati administratyvnoho prava [The ratio of the concepts of "public administration", "public administration" and "public administration" in the categorical apparatus of administrative law]. *Zbirnyk naukovykh prats Kharkivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni H. S. Skovorody. Ser.: Pravo*, (31), 43–48.
<http://doi.org/10.34142/23121661.2020.31.04> (in Ukr.).
15. Taran, YE. I. (2020). Spivvidnoshennya ponyat "derzhavne upravlinnya", "publichne administruvannya" ta "publichne upravlinnya" u transformatsiynnykh protsesakh Ukrainy [Correlation of the concepts "public administration", "public administration" and "public administration" in the transformation processes of Ukraine]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Derzhavne upravlinnya*, 31(70), No. 2, 33–37. <https://doi.org/10.32838/2663-6468/2020.2/05> (in Ukr.).
16. Kolesnykova, K. O. (2013). Spivvidnoshennya derzhavnoho upravlinnya ta publichnoho administruvannya u protsesi suspilnoyi transformatsiyi [The ratio of public administration and public administration in the process of social transformation]. *Publichne upravlinnya: teoriya ta praktyka*, (3), 41–45 (in Ukr.).
17. Bytyak, YU. P., Harashchuk, V. M., & Zuy, V. V. (Reds.). (2010). *Administratyvne pravo* [Administrative Law]. Pidruchnyk. Kharkiv: Pravo (in Ukr.).
18. Brit, O. (2005). Tsentralni orhany vykonavchoyi vlady iz spetsialnym statusom [Central executive bodies with a special status]. *Aktualni problemy derzhavy i prava*, (26), 206–213 (in Ukr.).
19. Artemenko, I. A. (2014). Doktrynalna osnova vyznachennya sutnosti orhanu vykonavchoyi vlady yak subyekta administratyvno-protseualnoho prava [The doctrinal basis for determining the essence of the executive body as a subject of administrative procedural law]. *Pravo i Bezpeka*, (3), 31–35 (in Ukr.).
20. Kovaliv, M. V., & Stakhura, I. B. (2014). Osoblyvosti administratyvno-pravovoho statusu orhaniv vykonavchoyi vlady [Features of the administrative and legal status of executive bodies]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika". Yurydychni nauky*, (807), 22–26 (in Ukr.).
21. Kolpakov, V. K., & Kuzmenko, O. V. (2003). *Administratyvne pravo Ukrainy* [Administrative law of Ukraine]. Pidruchnyk. Kyiv: Yurinkom Inter (in Ukr.).

22. Pro derzhavne rehulyuvannya diyalnosti shchodo orhanizatsiyi ta provedennya azartnykh ihor [About the state regulation of activity concerning the organization and carrying out of gambling]. *Zakon Ukrainy* (14.07.2020 No. 768–9). *Ofitsiyyny visnyk Ukrainy*, (66), 2129 (in Ukr.).
23. Pro Komisiyu z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey [About the Commission for Regulation of Gambling and Lotteries]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy* (23.09.2020 No. 891). *Ofitsiyyny visnyk Ukrainy*, (79), 2558 (in Ukr.).
24. Averyanov, V. B. (Red.). (2004). *Administrativne pravo Ukrainy. Akademichnyy kurs: u 2 t.* [Administrative law of Ukraine. Academic course: in 2 volumes]. Pidruch. T. 1. Zahalna chastyna. Kyiv: Vydavnytstvo "Yurydychna dumka" (in Ukr.).
25. Chykurlii, S. O. (2008). *Konstytutsiyno-pravovyy status orhaniv vykonavchoyi vlady* [Constitutional and legal status of executive bodies]. Extended abstract of candidate's thesis (12.00.02). Kyiv (in Ukr.).
26. Predmestnikov, O. (2015). Ponyattya ta oznaky orhaniv yustytysiyi Ukrainy yak orhaniv vykonavchoyi vlady [The concept and characteristics of the judiciary of Ukraine as an executive body]. *Visnyk Nats. akad. pravovykh nauk Ukrainy*, 3(82), 97–106 (in Ukr.).
27. Konstytutsiya Ukrainy [Constitution of Ukraine]. *Zakon Ukrainy* (28.06.1996 No. 254k/96-VR). *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, (30), 141 (in Ukr.).
28. Pro tsentralni orhany vykonavchoyi vlady [About central executive bodies]. *Zakon Ukrainy* (17.03.2011 No. 3166–6). *Ofitsiyyny visnyk Ukrainy*, (27), 1123 (in Ukr.).
29. Averyanov, V. B. (1999). Tsentralni orhany vykonavchoyi vlady v Ukrainy: kontseptualnyy pidkhid do klasyfikatsiyi v konteksti administrativnoyi reformy v Ukraini [Central executive bodies in Ukraine: a conceptual approach to classification in the context of administrative reform in Ukraine]. *Visnyk Akademiyi pravovykh nauk Ukrainy*, 1(16), 42–50 (in Ukr.).
30. Tsvytkov, A. M. (2003). *Poryadok finansuvannya vydatkiv na utrymannya tsentralnykh orhaniv vykonavchoyi vlady Ukrainy* [Procedure for financing expenditures for the maintenance of central executive bodies of Ukraine]. Extended abstract of candidate's thesis (12.00.07). Kharkiv (in Ukr.).
31. Pro zakhody shchodo vprovadzhennya Kontseptsiyi administrativnoyi reformy v Ukraini [On measures to implement the Concept of Administrative Reform in Ukraine]. *Ukaz Prezydenta Ukrainy* (22.07.1998 No. 810/98). *Ofitsiyyny visnyk Ukrainy*, (21), 943 (in Ukr.).
32. Tkach, M. P. (2012). Derzhavne rehulyuvannya i derzhavne upravlinnya: spivvidnoshennya ponyat [Public regulation and public administration: the relationship of concepts]. *Pidpryyemnytstvo, hospodarstvo i pravo*, (8), 110–113 (in Ukr.).
33. Bandurka, O. M. (2011). Reforma systemy orhaniv vykonavchoyi vlady Ukrainy [Reform of the system of executive bodies of Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoyi akademiyi prokuratury Ukrainy*, (1), 12–17 (in Ukr.).
34. Stetsenko, S. H. (2011). Vykonavcha vlada ta rol Konstytutsiyi Ukrainy v orhanizatsiyi yiyi diyalnosti [Executive power and the role of the Constitution of Ukraine in the organization of its activities]. *Yurydychna nauka i praktyka*, (2), 67–72 (in Ukr.).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО СТАТТЮ (ARTICLE INFO)

Published in:
 Форум права: 68 pp. 25–37 (3).

Related identifiers:
 10.5281/zenodo.5075683
http://forumprava.pp.ua/files/025-037-2021-3-FP-Profatilo_5.pdf
http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2021_3_5.pdf

License (for files):
[Creative Commons Attribution 4.0 International](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)

Received: 08.07.2021
Accepted: 30.07.2020
Published: 02.08.2020
Available online: 02.08.2020

Cite as:

Профатіло, К. В. (2021). Сутність та місце комісії з регулювання азартних ігор та лотерей у державному механізмі. *Форум Права*, 68(3), 25–37. <http://doi.org/10.5281/zenodo.5075683>

Profatilo, K. V. (2021). Sutnist ta mistse komisiyi z rehulyuvannya azartnykh ihor ta loterey u derzhavnomu mekhanizmi [Essence and Place of the Gambling and Lotteries Regulation Commission in the State Mechanism]. *Forum Prava*, 68(3), 25–37. <http://doi.org/10.5281/zenodo.5075683>